

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2019. gada 7. augustā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Aldis Laviņš un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Jāņa Lozes (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 96/2019),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Kriminālprocesa likuma 564. panta septītās daļas trešo teikumu, kā arī 570. panta pirmo daļu, ciktāl tā paredz tiesas tiesības pagarināt pārsūdzības termiņu par 10 dienām kriminālprocesa īpašas sarežģītības un apjoma dēļ, (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam.

2. Kriminālprocesa likuma 564. panta septītās daļas trešais teikums noteic: „Tiesa var pieņemt lēmumu par pārsūdzības termiņa pagarināšanu par 10 dienām kriminālprocesa īpašas sarežģītības un apjoma dēļ.”

Savukārt šā likuma 570. panta pirmā daļa paredz, ka kasācijas sūdzību vai protestu iesniedz ne vēlāk kā 10 dienu laikā vai, ja tiesa pagarinājusi pārsūdzības termiņu, ne vēlāk kā 20 dienu laikā pēc dienas, kad kļuvis pieejams pilns tiesas nolēmums.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punkts noteic: izskatot pieteikumu, Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Pieteikuma iesniedzējs jau iepriekš ir vērsies Satversmes tiesā ar saturiski līdzīgu pieteikumu, lūdzot izvērtēt apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam (ieteikums Nr. 192/2018).

Izskatot minēto pieteikumu, Satversmes tiesas 2. kolēģija 2019. gada 17. janvārī nolēma atteikties ierosināt lietu, jo tas neatbilda Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā, 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām. Proti, Pieteikuma iesniedzējs nebija sniedzis juridisko pamatojumu savam pamattiesību aizskārumam.

Izskatāmajā pieteikumā faktisko apstākļu izklāsts ir papildināts ar jauniem apstākļiem, kas, pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata, norāda uz viņa pamattiesību aizskārumu. Tāpat ir papildināts pieteikuma juridiskais pamatojums ar argumentiem par to, ka apstrīdētās normas aizskar Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 92. panta pirmajā teikumā noteiktās pamattiesības.

Tādējādi pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, un Satversmes tiesas kolēģijai no jauna ir jāpārbauda tā atbilstība Satversmes tiesas likuma prasībām.

5. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskārums gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs ir viens no apsūdzētajiem krimināllietā Nr. 3870001003. Saīsinātais apelācijas instances tiesas spriedums šajā lietā pasludināts 2018. gada 20. jūnijā, vienlaikus nosakot, ka kasācijas kārtībā to var pārsūdzēt divdesmit dienu laikā pēc dienas, kad kļuvis pieejams pilns tiesas nolēmums. Pilns tiesas nolēmums šajā lietā kļuvis pieejams 2019. gada 4. jūlijā. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka divdesmit dienu termiņš kasācijas sūdzības iesniegšanai ir nesamērīgi īss, jo apelācijas instances tiesas nolēmums ir juridiski sarežģīts un apjomīgs dokuments. Apstrīdētās normas ļaujot tiesai pagarināt termiņu kasācijas sūdzības iesniegšanai vienīgi par desmit dienām, kas atsevišķos gadījumos lietas sarežģītības vai apjoma dēļ varot liegt personai pienācīgi sagatavot kasācijas sūdzību. Pieteikumā ir norādīts, ka apstrīdētās normas aizskar Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 92. panta pirmajā teikumā noteiktās tiesības uz pieeju tiesai.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

7. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajai daļai pieteikumu var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējam nav iespēju aizstāvēt savas pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtais daļas otrais teikums paredz: ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskārums brīža.

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no 2019. gada 4. jūlija, kad Pieteikuma iesniedzējam kļuva pieejams

pilns apelācijas instances tiesas spriedums krimināllietā Nr. 3870001003 un viņam radās tiesības iesniegt kasācijas sūdzību par to. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2019. gada 19. jūlijā. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas un ceturtais daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

8. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Nemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Kriminālprocesa likuma 564. panta septītās daļas trešā teikuma un 570. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” pēc Jāņa Lozes pieteikuma (pieteikums Nr. 96/2019).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – **līdz 2019. gada 7. oktobrim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

S. Osipova